

09.06.2020

SAAPUNUT

1. Valitus koskee Tuusniemen kunnanhallituksen § 61
2. Vaatimukset: Alla mainitun perusteella ensisijaisesti Tuusniemen kunnan ja Tuusniemen teollisuus Oy:n välinen ostopalvelusopimus elinkeinoelämän kehittämistä ja kuntamarkkinoinnista tulee kumota. Toissijaisesti ostopalvelusopimus tulee palauttaa uudelleen valmisteluun. Lisäksi ostopalvelusopimus tulee asettaa toimeenpanokieltoon, kunnes hallinto-oikeus on asian ratkaissut. Oikeudenkäyntikuluja ei tule valittajalta periä.

3. Perustelut

Tuusniemen kunnan ja Tuusniemen teollisuus Oy:n välinen ostopalvelusopimus on kunnan kannalta merkittävin kuntamarkkinointia ja elinkeinoelämän kehittämistä koskeva sopimus. Kyseessä olevan sopimuksen valmistelussa tulee ottaa laajasti huomioon kunnan tarpeet. Kyseisen sopimuksen neuvotteluista ei tiedotettu poliittisia ryhmiä, eikä edeltävästi ryhmien välillä ole käyty keskustelua. Asian merkittävyyden kannalta kunnanhallituksen puheenjohtajan olisi pitänyt asiasta muita ryhmiä tiedottaa ja käydä siitä keskustelua. Sopimuksesta on käyty muilta ryhmiltä salassa kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa keskustelua kolme kertaa. Näistä keskusteluista on maininta kunnanhallituksen 27.4.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirjassa § 61. Näistä keskusteluista ei ole olemassa kirjallista dokumentaatiota, tämä varmistettu kunnanjohtajalta puhelimitse. Näin ollen ei ole selkeää tietoa, minkälaista evästystä kunnanjohtaja on sopimusta varten saanut. Tuusniemen kunnan hallintosäännön 4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät kohta 1. "Johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluita poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin."

Valmistelussa ei ole kysytty mielipidettä tai ohjausta konsernijohtolta, joka vastaa kunnan omistajaohjauksesta. Molempien osapuolien sekä kunnan ja Tuusniemen teollisuus oy:n olisi tullut tiedustella konsernijohtajan näkemys asiaan. Sopimus koskee suoraan kunnan omistamaa osakeyhtiötä. Osakeyhtiön rahoitus perustuu kunnan antamaan rahoitukseen, joten kyseessä on yhtiön toimintaan merkittävästi vaikuttava sopimus. Tällaisissa asiassa tulee selvittää omistajaohjauksen näkemys sopimukseen. Tätä ei valmistelussa olla selvitetty. Asiaa ei myöskään voi katsoa käsitellyksi konsernijohtajan osalta kunnanhallituksen kokousten yhteydessä, koska paikalla on aina ollut myös konsernijohtoon kuulumattomia henkilöitä (valtuuston puheenjohtajisto ja hallintojohtaja). Tuusniemen kunnan hallintosäännön 17 § mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanjohtaja ja kunnanhallitus, lisäksi samassa

pykälässä mainitaan: "Konsernijohto vastaa kunnan omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti."

Kunnan hallintosäännön 19 § Sopimusten hallinta toteaa seuraavaa "Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan" Kunnanhallituksen olisi tämänkin pykälän mukaan pitänyt kuulla ennen sopimusneuvottelujen aloittamista.

Tuusniemen kunnan konserniohjeen 5. kohdassa Konsernin ohjaus ja päätöksenteko mainitaan seuraavaa: "Kunnanvaltuusto päättää konsernin omistajapolitiikasta, määrittää kuntakonsernin keskeiset tavoitteet, päättää konserniyhteisöjen perustamisesta ja lopettamisesta ja antaa konserniohjeen. Kunnanhallitus ohjaa konsernin toimintaa valtuuston päätösten ja sen asettamien tavoitteiden mukaisesti ja antaa siitä tarvittaessa ohjeita ja määräyksiä." Ennen sopimusneuvottelujen aloittamista olisi tullut vähintään kysyä kunnanhallitukselta evästystä neuvotteluihin, koska kunnanhallitus ohjaa konsernin toimintaa ja tarvittaessa antaa ohjeita ja määräyksiä.

Kunnanhallitus on 24.2.2020 pidetyssä kokouksessa § 27 päättänyt vastata kuntalaisaloitteeseen, jossa ehdotettiin Tuusniemen teollisuus Oy:n lakkauttamista seuraavasti: "Kunnanhallitus päättää vastata aloitteeseen toteamalla, että Tuusniemen kunnalla on ostopalvelusopimus elinkeinojen kehittämispalveluista vuoden 2020 loppuun saakka. Kunta käy neuvottelut ostopalvelusopimuksen jatkamisesta Tuusniemen Teollisuus Oy:n kanssa kuluvan vuoden aikana. Kunnanhallitus päättää ostopalvelusopimuksen mahdollisesta jatkamisesta kunnanvaltuuston myöntämien määrärahojen puitteissa. Kunnanhallitus toteaa, että aloite on käsitelty loppuun." Edellä mainittu päätös on täysin ristiriidassa 30 § tehdyn päätöksen kanssa. Kunnanhallitus ei ole valtuuttanut ketään käymään neuvotteluja Tuusniemen Teollisuus Oy:n kanssa. Näin ollen virallisia neuvotteluja ei voi olla käyty. Valtuusto ei ole tehnyt päätöksiä vuoden 2021 määrärahoista, joten niiden puitteissa sopimusta ei voi hyväksyä. Kunnanhallituksen § 27 on ollut myös esillä ehdotus, joka olisi mahdollistanut valituksen kohteena olevan päätöksen. Ehdotus raukesi kuitenkin kannattamattomana. Kunnanhallitus on näin ollen selkeästi linjannut, että vain valtuuston myöntämien määrärahojen puitteissa voidaan sopimus tehdä. Valtuusto myöntää määrärahat erikseen talousarviokokouksessaan. Pelkästään taloussuunnitelman perusteella olevaa lupautusta määrärahoista ei voi tulkita määrärahojen myöntämiseksi.

Kunnanhallitus kokouksessaan 27.4.2020 § 61 käsittelee oikaisuvaatimuksen lisäksi kunnan ja Tuusniemen teollisuus Oy:n välistä ostopalvelusopimusta, vaikka toteaa

oikaisuvaatimuksen perusteettomaksi. Oikaisuvaatimuksen tekijä on kunnanhallituksen jäsen ja ei voi oikaisuvaatimuksesta johtuvan osallisuusjääviyden johdosta ottaa osaa sopimuksen uudelleen käsittelyyn. Sopimukseen tehdään ko. pykälässä merkittäviä muutoksia. Sopimukseen tehtävät tarkennukset eivät johtuneet oikaisuvaatimuksesta, joten sopimusehtoihin ei olisi saanut tehdä merkittäviä muutoksia. Muutokset sopimukseen olisi voinut tehdä, jos oikaisuvaatimus olisi niiltä osin katsottu aiheelliseksi. Uudet sopimusehdot olisi pitänyt käsitellä omana pykälänä.

Kunnanhallituksen § 61 Oikaisuvaatimuksen väitteiden kommentoinnissa todetaan mm. seuraavaa: "Kunnan talousarvio on laadittu voimassa olevan lainsäädännön ja Suomen Kuntaliiton ohjeiden mukaisella tarkkuudella talousarviovuotta seuraavien vuosien osalta. Mikäli tätä ei voitaisi pitää riittävänä tarkkuutena, ei kunnassa voitaisi ylipäättään hyväksyä mitään sopimuksia, joilla on taloudellista vaikutusta, kuluva vuotta pidemmäksi ajanjaksoksi." Oikaisuvaatimuksessa ei otettu kantaa yleisiin talousarvion laadinnan käytänteisiin vaan kunnanhallituksen linjaukseen, joka selviää kunnanhallituksen § 27 "Kunnanhallitus päättää ostopalvelusopimuksen mahdollisesta jatkamisesta kunnanvaltuuston myöntämien määrärahojen puitteissa." Tässä päätöksessä kunnanhallitus toteaa selkeästi, ettei ostopalvelusopimusta voi jatkaa ennen kunnanvaltuuston myöntämiä määrärahoja.

4. Valittaja

Nimi: Juha Pitkänen

Osoite:

Puhelin:

Sähköposti: x

Kotikunta: